

Slavnosten sprejem in prisega novih ameriških državljanov.

—V največjem gledališču mesta, v Hippodromu, se je vršila v torek, 4. julija, na praznik ameriške neodvisnosti, pomembna slavnost. Vsi državljani, ki so dobili svoje papirje tekom zadnjega leta, so na slovesen način prisegli zvestobo republik in ameriški zastavi. Robertsonova godba je zaigrala ameriško himno, katero so novi državljani stoji peli in poslušali, nakar je sledila prisega državljanov. Dvajset ameriških zastav, katere so nosili "boy scouts" je vihralo pred občinstvom, ki je slovesno držalo roke kvišku in prisegalo. Na to je sodnik Levine v vznesenih besedah povdarjal pomen amerikanizma, pomen ameriške svobode in pomikoval narode v Evropi, ki se morajo na povelje cesarja klati medseboj. Levinu je sledil najbolj odlični clevelandski meščan, bivši guverner države Ohio in poslanik ameriške republike v Parizu, Hon. Myron T. Herrick, ki je dejal med drugim, da novi državljani veliko bolj občutijo blagoslov ameriške svobode kot pa tu rojeni Amerikanci, ker tu rojeni smatrajo svobodo kot nekaj postavnega in naravnega, dočim so novi naseljenci prišli iz strašnih razmer iz Evrope, iz tiranije na svobodo, in jo znajo tukaj krasno ceniti. Pet minut aplavza je sledilo tem besedam. Potem je govoril sodnik Zjed. držav sodnije, Hon John H. Clarke, ki se je izjavil, da vsi preganjani narodi so našli v Ameriki svoje zavetišče, mir in svobodo. Naj nikdar nihče nit ne misli na evropske vlade, združeni naj tukaj napredujemo in gojimo svobodo do popolnosti. Rus, Anglež, Nemeč, Grk, Francoz in drugi naj pozabijo, kaj so bili, in naj postanejo čisti Amerikanci. V tem bodočem rodu bo velika ameriška moč. Konečno je pozdravil v imenu mesta navzočega župana Harry L. Davis, ki je opomnil nove državljane, naj se zanimajo za mestni blagor in napredek, ker od državljanov, ki se zavedajo političnih dolžnosti je odvisno vse. Avdijenci je potem stoji zapela himno "America", nakar se je slavnost zaključila ob velikanskem navdušenju množice. Biti ameriški državljan je največjega pomena in največji blagor sveta.

—Vse vojaške čete so se daj odpotovale iz Clevelanda, in Cleveland je zopet brez vojakov. Zadnji so odpotovali topničarji — 600 po številu, v torek dopoldne.

—Mestni svet je odredil, da mora družba cestne železnice vsem tistim uslužbencem, ki so se zapisali med vojaške, izplačevati tekom njih odsotnosti iz službe polno plačo, dokler se ne vrnejo.

—Louis Arnoff, bivši ruski podanik in sedaj ameriški državljan, je svoje tri hiše na 105. cesti in St. Clair ave. ponudil onim družinam, katerih sinovi so odšli k vojakom. Družine bodoje do vrnitve sinov lahko stanovale v teh hišah. Pač lep vzgled patriotizma.

—John D. Rockefeller je dospel v torek 4. julija v Cleveland, kjer misli ostati do jeseni. S seboj je pripeljal 25 streljav in strežnic.

—Zveza clevelandskih mater je v pondeljek pri jako burni volji odobrila kontrolo rojstva. Izjavila se je naj se število rojstev ali otrok v eni družini kontrolira po zdravju matere

in po zaslužku očeta, koliko otrok se more dostojno in pošteno preživeti. Na zborovanju je govorilo več zdravnikov.

—Pri županu se je oglasilo v pondeljek več žensk, med drugimi tudi soproga Ed. B. Haserodta, ki so se pritožile, da so stranišča v Gordon parku jako nemarna in zdravju škodljiva, da se morajo nemudoma podreti, nadomestiti z novimi in preskrbeti za luč v njih ponoči. Župan je obljubil, da bo takoj odredil vse, kar se more storiti v tej zadevi. Kakor znano, zahaja v Gordon park največ Slovencev.

—V četrtek, 6. julija je seja dr. Napredne Slovenke. Clani ce so prošene, da se v polnem številu udeležijo.

—Umrli je v mestni bolnišnici Rozi Colarič, samska, stara 26 let. Doma je bila iz Slinovca pri sv. Križu pri Kostanjevici. Tu zapušča enega brata. Pogreb se je vršil v sredo jutraj.

—Avstrijske krone so vredne na borzi \$12,55 za sto kron.

—V pondeljek zvečer so dobili na Common Pleas sodnji one osebe državljanske papirje, ki so prestale skušnjo tekom meseca junija. (Poleg angleškega petja pri podelitvi papirjev se je oglasila tudi krasna slovenska pesen. Mrs. Alice Vidmar in Miss Josephine Lausche ste zapeli nekaj pesnic. Na glasovir je petje spremljal William Lausche. Nad 50 Slovencev je dobilo papirje.

—V pondeljek se je vršila prva seja mestnega odbora v gojimo svobodo do popolnosti. Rus, Anglež, Nemeč, Grk, Francoz in drugi naj pozabijo, kaj so bili, in naj postanejo čisti Amerikanci. V tem bodočem rodu bo velika ameriška moč. Konečno je pozdravil v imenu mesta navzočega župana Harry L. Davis, ki je opomnil nove državljane, naj se zanimajo za mestni blagor in napredek, ker od državljanov, ki se zavedajo političnih dolžnosti je odvisno vse. Avdijenci je potem stoji zapela himno "America", nakar se je slavnost zaključila ob velikanskem navdušenju množice. Biti ameriški državljan je največjega pomena in največji blagor sveta.

—Vse vojaške čete so se daj odpotovale iz Clevelanda, in Cleveland je zopet brez vojakov. Zadnji so odpotovali topničarji — 600 po številu, v torek dopoldne.

—Mestni svet je odredil, da mora družba cestne železnice vsem tistim uslužbencem, ki so se zapisali med vojaške, izplačevati tekom njih odsotnosti iz službe polno plačo, dokler se ne vrnejo.

—Louis Arnoff, bivši ruski podanik in sedaj ameriški državljan, je svoje tri hiše na 105. cesti in St. Clair ave. ponudil onim družinam, katerih sinovi so odšli k vojakom. Družine bodoje do vrnitve sinov lahko stanovale v teh hišah. Pač lep vzgled patriotizma.

—John D. Rockefeller je dospel v torek 4. julija v Cleveland, kjer misli ostati do jeseni. S seboj je pripeljal 25 streljav in strežnic.

—Zveza clevelandskih mater je v pondeljek pri jako burni volji odobrila kontrolo rojstva. Izjavila se je naj se število rojstev ali otrok v eni družini kontrolira po zdravju matere

Oddelki ruske kavalerije so dospeli na Ogrsko.

Ofenziva Francozov in Angležev napreduje po programu. Strategična postojanka Nemcev v Franciji, Peronne, je v nevarnosti. Angleži in Francozi so potisnili Nemce za 7 milj nazaj. Boji okoli Verduna so ponehali.

RUSI V KARPATIH.
London, 5. julija. (ob 1. uri jutraj.) Ruske kavalerijske patrle so prodrele na ogrsko zemljo skozi Karpate, kot poroča brezlični brzovaj iz Bukarešta.

Druga obrambena črta prodrt London, 4. julija. Pod poveljstvom briljantnega generala Focha, ki poveljuje francoškimi četami, ki sodelujejo z angleškimi, so Francozi naredili velik napredek proti mestu Perrone, ki je najbolj strategična točka na vsej nemški obrambeni črti. Francozi so zajedno zasedli mesta Harbecourt, Feuilleres in Flaucourt, bolj proti jugu pa so zasedli z naskokom Assevillers. Francoske čete so pridrele do druge obrambene črte in dosepele do predmestja. Na ta način so Francozi napredovali v enem dnevu tri milje daleč, in od začeta ofenzive vsega skupaj 6 milj.

Angleška ofenziva počasneja.
Medtem so Angleži, ki se bolj počasi pomikajo naprej, osvojili La Boisselle, kjer so se zadnje tri dni vršili najbolj krvavi boji. Angleži imajo večji fronto v ofenzivi kot Francozi, in zdi se, da so Nemci Angležem nasproti ležeče točke bolj utrdili. Nemci strahovito proti napadu angleške vrste, in iz Londona se poroča, da so bili vsi nemški napadi odbiti z velikimi izgubami za Nemce. Severno od reke Somme so se morali Angleži iz nekaterih točk celo umakniti, katere so dobili v pondeljek jutraj. Nemci rabijo nenavadno veliko število topov, da odbijajo angleške napade.

Številni ujetniki.
Dosedaj so dobili Angleži 4300 nemških ujetnikov, dočim so Francozi zajeli več kot 8000 Nemcev. Francozi so dobili tudi sedem baterij topov od Nemcev, med njimi tri baterije teškega kalibra, mnogo strojnih pušk in topov za strelne järke.

Nemci priznajo umikanje.
London, 4. julija. Nemška poročila o zavezniški ofenzivi na Francoskem so jako pomankljiva. Nemci priznajo v svojem uradnem poročilu, da so Angleži in Francozi napredovali južno od reke Somme. Nemško uradno poročilo se glasi: Francozi in angleški napadi severno od reke Somme niso imeli uspeha, sovražnikove zgube so izvanredne. Južno od reke Somme smo se umaknili iz prve obrambene črte v drugo, potem ko divizija, ki je bila v prvih strelnih jarkih, ni mogla vzdržati napadov.

Napadi pri Verdunu so ponehali.
Pariz, 4. julija. Nemške operacije okoli Verduna so ponehale, in Nemci le tupatam še napadajo, toda očitvidno ne več z istim pogumom kot prej. Ogromna armada, ki je bila zbrana okoli Verduna, je razdeljena sedaj na drugih frontah. Nemški včerajšnji napad na hrib št. 304 je bil odbit s krvavimi izgubami za Nemce.

Druga nemška fronta razbita.
Pariz, 4. julija. Francosko uradno poročilo se glasi: Severno od Somme je položaj nespremenjen, in nobenih infanterijskih napadov se ni vršilo v teh krajih. Južno od Somme pa so francoske čete

preganjale sovražnika iz Me-recourt gozdov do Champitre gozdov. Dalje proti jugu so naše čete napadle jako utrjeno nemško postojanko Assevillers kjer je bil centrom nemške moči. Utrdba se je podala po kratkem boju. Južno od Assevillers smo naskočili drugo nemško obrambeno črto, in tekom popoldneva smo prebili drugo obrambeno črto in se približali tretji. Tu smo napredovali za pet kilometrov. Močne nemške rezerve, ki so se zbirale pri Flaucourtu, so prišle med naš topniški ogenj. Dosedaj smo dobili sedem baterij topništva v našo oblast, množni mitraljez in topov za strelne järke. Ostalega vojnega plena, katerega smo dobili včeraj in danes, še nismo prešteli. Francoske čete so dosedaj ujele 8000 mož, ki so vsi neranjeni. Ob Verdunu ni nobenih pomembnih bojov.

Uradno poročilo iz Londona.
London, 4. julija. Boji so se vršili danes okoli La Boisselle, kjer smo napredovali za dve milj. Južno od Theipvala so nemški napadi povzročili, da smo se umaknili iz nekaterih krajev, katere smo zasedli v pondeljek, na vseh drugih mestih pa so bili nemški napadi odbiti. Drugod smo znatno napredovali. Množina zaplenjenega vojnega materijala je jako velika, toda dosedaj še nismo šteli. Število ujetnikov, ki se sedaj nahajajo v naši oblasti je 4300.

Kako se borijo Angleži.
London, 4. julija. Več posebnih vlakov, naloženih z ranjenimi iz francoske fronte je dospelo danes v London. Velikanske množice ljudstva so bile zbrane na postajah, da vidijo vojaške, ki so bili ranjeni večinoma v bojih pretečene sobote. Opaziti je bilo pri ranjenih, da je le malo mož ranjenih s strelom puške ali topa, ampak so večinoma imeli bajonetne rane. Neki Škot je pripovedoval: (Naš polk je vodil napad. Zasedli smo prvo nemško obrambeno črto, ki je bila vsa razbita od topov, ne da bi padel en sam naših. Toda v predmestjih so Nemci skrili številne strojnih pušk, in ogromen orkan svinca in smodnika je pričel padati na one, ki so napredovali. Toda polk se ni umaknil. Naskočili smo skrite Nemce in z bajoneti prebadali vse, kar je prišlo blizu. Boriti smo se morali za vsako ped zemlje, in boj je bil tih, ker so večinoma bajoneti na obeh straneh opravljali svoje smrtno delo.

Boji v Voloniji in Galiciji.
Petrograd, 4. julija. Rusi neprestano napadajo nemško obrambeno črto zapadno od Lutksa. Nemci so prešli v ofenzivo na različnih točkah, in silno krvavi boji so nastali povsod. Nemci pošiljajo sveže rezerve na to fronto iz Kovela in Sakala, in nadčloveško se trudijo, da bi Ruse pregnali iz te fronte in zagnali rusko armado v Lutsk. Na celi fronti od Rige napadajo Nemci na raznih točkah. Edini uspeh, ki so ga Nemci imeli, je bil pri Novgrodeku, kjer se je Nemcem posrečilo priti preko reke Njemen, toda ker so tam močvirnata tla, jim to napredovanje ne bo koristilo. Napredovanje generala Brusilova gre po programu, dasi ne več z isto hitrostjo kot prvih štiri

najst dni. Silne bitke se vršijo med rekama Tyr in Stokhod. Grozovit nemški napad na ruske postojanke v tej črti je bil odbit. Pod okriljem bombardiranja južno od Lienvke, so Nemci prešli v ofenzivo, toda njih napad je bil odbit in dobili smo 800 Nemcev. V okrajih Dubilno in Zaturze, zapadno od Lutksa, so Avstrijci prešli v ofenzivo v sklenjenih vrstah, toda odbiti so bili s strašnimi izgubami. Ujeli smo 700 Avstrijcev. Med Cugrinovem in Goročevom so sveže sovražnikove čete ustavile naš napad in prešle v ofenzivo. V tem trenutku pa je sovražnika od strani napadla naša kavalerija, sovražnik je bil pognan v beg, večinoma posekan s sabljami, in ujeli smo 800 Avstrijcev.

Laško poročilo o boju.
Rim, 4. julija. Včeraj je sovražnik v dolini reke Adize strahovito obstreljeval naše pozicije med Serravallo do Monte Pasubio. Naša artilerija je uspešno odgovarjala. Na kraški planoti so Avstrijci zasedli naše novo pridobljene pozicije, toda po kratkem infanterijskem boju so bili zopet izgubani.

Rusi v Aziji.
Petrograd, 4. julija. V okoličnem gorenjem toka reke Choruk smo napadli več turških pozicij, katere smo razpršili in zveli Turkom mnogo topov, strojnih pušk in vojnega materijala.

la. Nekaj stotin Turkov je bilo ujetih. Ostali napadi Turkov na raznih frontah so bili odbiti.

Angleški in nemški topovi.
Pariz, 4. julija. Splošno pričanje vlada na celi fronti, da imajo Angleži sedaj mnogo boljše topove kot so bili avstrijski in nemški 42cm topovi. Poleg tega imajo Angleži tako ogromne zaloge streljiva pri sedajni ofenzivi, da s streljivom nikjer ni treba hraniti. Francozi so posebno zadovoljni, ker imajo Angleži neke vrste strelivo plin, ki je veliko bolj škodljiv kot nemški.

Londonsko časopisje je previdno.
London, 4. julija. Londonsko časopisje je jako previdno, ko piše o veliki ofenzivi zavezničkov, posebno Angležev. Mnogo časopisja je celo mnenja, da sedanja ofenziva je le krinka mnogo večje ofenzive, ki pride v kratkem. S sedanjim napredovanjem nameravajo Angleži prikriti svoje prave načrte in preskusiti nemško moč na raznih frontah. Časopis "Daily Mail" piše: "Pruski načrti se ne morejo nikdar učitati na francoski ali ruski zemlji. Dokler ne pridejo zaveznički na prusko zemljo in na pruski zemlji diktirajo pogoje miru, so bile vse naše žrtve zaman. Nemčiji se je posrečilo odvrniti grozote vojske od svoje zemlje. In v tem leži velika

nemška moč. Mi nikdar ne bomo dobili zmage, dokler se vojna tla ne premostijo v Nemčijo, da dajo zaveznički Nemcem občutiti, kaj se pravi vojska na domačih tleh.

Grški delavci za Venizelosa.
Atene, 4. julija. V Atenah in v Pireju se je vršilo delavsko zborovanje. Po zborovanju so šli delavski kandidati, katerim se je pridružila tisočglava množica, posebno pa vojniki, ki so bili pravkar odpušteni iz službe, pred stanovanje Venizelosa, nekdanjega grškega ministrskega predsednika, kjer se mu je priredila ogromna manifestacija. Venizelos drži z zaveznički. Po demonstraciji pri Venizelosu, je odšla množica pred angleški in francoski konzulat. Nekateri hujskači so hoteli razbit demonstracijo in kričali grškemu kralju slava, toda množica jih je pretepla. Silno razburjenje vlada med Grki, ker so dosepele novice iz Soluna, da so nekateri grški častniki v trdnjavi Rupel se nalašč umaknili iz trdnjave, da so jo Bulgari zasedli.

Zrako plov v morju.
Kodanj, 3. julija. Neki nemški zrakovplov je padel v Baltsko morje. Posadka nekakega danskega parnika je rešila dva častnika na zrakovplovu. Zrakovplov so Danci zaplenili.

Carranza neče vojne z Z. državami

Washington, 4. julija. Carranzova vlada v Meksiki bo dobila še eno svobodno priliko, da se potrdi in uredi meksikanske zadeve. Če Carranza ravno ne bo hujskal na vojsko z Ameriko, tedaj bo ameriška vlada še toliko ugodila meksikanski, da bo polagoma umaknila vse svoje čete iz Meksike. Wilson je mnenja, da bo odpopklicati vse ameriške čete iz Meksike. Razven, če banditje znova ne napadejo ameriške zemlje ali če Carranza ne da zapovedi, da se napade ameriška armada v Meksiki, se bo ameriška armada že tekom štiri tednov umaknila. Ameriške čete ostanejo potem na meji, da jo varujejo proti meksikanskim vpadom. Carranza pa bo odgovoren za vsak napad na ameriško zemljo, kajti njegova dolžnost bo braniti meksikanskim banditom, da ne požigajo po ameriški zemlji. To bo zadnja prilika, ki bo dana Carranzi.

Naša vlada ni slaba.
Ker pričakuje ameriška vlada, da bo dobila mnogo kritike, da je slaba in se je ustrašila meksikanske vlade, namerava ameriška vlada strogo zanikati vsako tako očitjanje. Ameriška armada je bila odposlana v Meksiko, tako se je izjavila naša vlada, da zatre in uniči bande meksikanskih banditov, ki so več let nadlegovali Amerikance ob meji. In če Carranza garantira, da bo naredil mir

ob meji, je naša armada v Meksiki naredila svojo dolžnost. Wilsonova vlada hoče na vsak način preprečiti vojno in je dala Carranzi lepo priliko, da se pobjoljša in naredi mir v podivjani republiki.

Južno ameriške republike pomagajo.
S tem, da ameriška vlada ponuja oljkovo vejico miru Carranzovi vladi, je dala lep vzgled vsem drugim državam. Posebno zastopniki južnih ameriških republik se takorekoč trudijo noč in dan, da pregovorijo Carranzo o blagohotnih namenih ameriške republike. Svetujejo mu, naj si nikar ne nakoplje jezo Zjed. državam svojo glavo in naj raje uredi podivjane razmere v svoji lastni republiki kot pa da jo trešči v ponovno vojno.

Financirji pomagajo.
Ker imajo razni privatni interesi Amerike veliko interesov v Meksiki, in tudi meksikanski financirji upajo le na pomoč Amerike, se je v zadnjem tednu naredilo mnogo, da se je preprečila vojna. Ameriški financirji dobro vedo, da bi bil Wilson pripravljen le v skrajnem položaju napovedati vojno, zato so se potrudili, da so eden na drugega uplivali. Več najbolj upljivih meksikancev je povedalo Carranzi, da ne bo dobil finančne podpore, če se poda v vojno, in tudi ameriška vlada je namignila ameriškim bankirjem, naj prenehajo s financiranjem v Meksiki. To je dobro uplivalo na odločilne kroge.

Carranza je prijazen.
Washington, 4. julija. Sem je dospel odgovor Carranzove vlade, kateri odgovor je splošno zadovoljiv ameriški vladi.

Carranza pravi v svoji noti, da bi se rad pomiril z Wilsonom, da čuti za mir in da bo vse naredil, da se upeljejo redne razmere v Meksiki. S tem je vojna nevarnost popolnoma odstranjena.

Meksiko pošilja čete proti meji Eagle Pass, Tex., 3. julija.
Kot se poroča sem, koncentrirajo meksikanski generali svoje čete ob ameriški meji. Dve tretini vsega meksikanskega vojaštva se nahaja sedaj komaj 30 milj oddaljenega od ameriške meje. V slučaju spopada ima Meksiko prednost, ker lahko razpolaga naenkrat z vsemi svojimi četami.

Carranza prepuščen svoji usodi
Kljub temu, da je politika ameriške vlade miroljubna, in da namerava Wilson v kratkem odpopklicati ameriške čete iz Meksike, pa ne zamudi nobene prilike in trenutka, da ne bi bil popolnoma pripravljen za vsako slučajnost. Meksikanska politika je jako zahrbtna, in Meksikancu, ne moreš nikdar vrjeti na samo besedo. Južno ameriški poslaniki so povedali Carranzi, da če bo začel vojno z Zjed. državami, da ga bodejo prepustili njegovi usodi, ne da bi mu sploh kaj pomagali. Južno ameriški poslaniki so povedali Carranzi, da je osamljen, da je njegova vlada slaba, in če bo šil na vojno, da bodejo povzročili njegov padec.

2700 Nemcev ujetih.
Petrograd, 4. julija. Pri Beranoviči, važni ruski železniški postaji, so Rusi z vsjo silo napadli Nemce in jim prizadjali hud poraz. Ujeli so 72 častnikov, 2700 vojakov, zaplenili 11 topov, 18 strojnih pušk in mnogo vojnega materijala.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko - \$2.50 Za Cleveland po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.50 Posamezna številka - 3c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandska Amerika",
6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher. LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit. Foreign in language only.

TELEPHONE CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 79. Wed. July, 5th, 1916.

Predsednik Wilson.

Predsednik Wilson je eden največjih Amerikancev, kar so jih vzgajala svobodna ameriška tla. V takih časih kot so današnji, voditi državno ladjo po razburkanem morju, je pač treba moza, ki mora biti nad vse previden, skušen in miren. Karakteristično je označil Wilsona bivši guverner newyorške države Martin Glynn, ki je dejal:

"Načelo predsednika Wilsona je: Ohraniti našo narodno čast z mirom, če moremo, in z vojsko, če moramo. To načelo mogoče ne ugaja vsem, posebno onim ne, ki ne vidijo drugega napredka kot v razbijanju in pustošenju. Ne ugaja onim, ki bi najraje vse z ognjem in mečem umčili. Toda to načelo ugaja onim, ki bi radi v miru živeli, ki se trudijo za mir, in ki bi posegli v vojno le tedaj, če bi bili prepričani, da je njih mir v največji nevarnosti od tujega sovražnika. Wilsonovo načelo ugaja našim materam, ki bi rade v miru in svobodi vzgojile svoje sinove. Wilsonovo načelo ugaja ameriškim hčeram, ki se vselej, da njih ljubimcem, bratom in prijateljem ni treba umirati na bojišču. Wilsonovo načelo ugaja našim očetom in našim sinovom, ki bi se gotovo borili za našo sveto ameriško zastavo, ki bi z veseljem umrli za to zastavo, kadar bi jim narekovala pamet, da primejo za puško, kadar čast potegne meč, kadar pravica blagoslovlja vojne prapore."

Tak je Wilson. Poleg Washingtona in Lincolnja največji ameriški mož, ki pa ima še veliko večje skrbi in odgovornosti kot njegovi slavni predniki. Nikdar svet ni videl še tako silnega požara kot ga imajo danes v Evropi. Vlada Evrope, vsem drugim na čelu kajzer in Franc Jožef sta potegnili starodavno Evrope v najsilnejši vrtnec človeške krvi. Posredno, in neposredno je pri tem tudi Amerika prizadeta. Amerika je država na svetu, katere dolžnost je strogo paziti na to, da se ne krši humaniteta, da se ne teptajo najbolj primitivne človeške pravice. To je delala Nemčija s strašnim uspehom. Ogromni parniki, ki so vozili ženske in otroke, so bili hladnokrvno torpedirani in na tisoče otrok in žensk je bilo brutalno umorjenih na povelje enega kronanega tirana. Kaj so ti otroci in te ženske naredile nemškemu cesarju, da jih je pustil hladnokrvno umoriti? Kako bi se pogledali, če bi kdo umoril njemu otroke in ugonobil ves njegov rod. Tu pa je kričalo na tisoče nedolžnih otrok in žensk po masčevanju.

Predsednik Wilson se je potegnil za umorjene. Prijel je kajzerja, ga davil in rotil, naj se skesa, naj plača odškodnino, naj odneha od svojega krvavega dela napram ženskam in otrokom. Vse je že zgledalo kot da se začne krvav ples med Nemčijo in Ameriko, toda Wilsonova previdnost, pamet in razum je znala položaj tako obrniti, da so se Nemci podali, da so nehali moriti ženske in otroke, Zjedinitelj državam pa je bila ohranjena vojska, vesele se življenja ameriški sinovi.

Odkar je predsednik Wilson nastopil svojo službo, ni bilo

miru v sosednji republiki Meksiko. Umori, požigi, revolucije proti organizirani vladi, vse to je bilo na dnevnem redu. Da, meksikanski državljani so hodili celo na ameriška tla in tu požigali posestva Amerikancev morili so ameriške državljane na njih lastni grudi. Požigali so cela mesta. Kaj je dolžnost predsednika Zjed. držav v takem času? Udariti z vojsko proti maroderjem, katerih se ne prime noben nauk in dokazati jim s hudim porazom, da morajo mirovati.

Ne tako Wilson. Po njegovem mnenju je vojska zadnje sredstvo, da se naredi mir med narodi. Vojska naj nastopi le tedaj, kadar absolutno ničesar ne pomaga. In Wilson je našel sto drugih potov, da se ogne vojski, da počasi "watchfull waiting" uredi razmere. Roosevelt ali Taft ali sploh kak republikanec, bi to deželo že desetokrat zaplete v brezpomembno vojno. Wilson je desetokrat odvrnil vojno od Amerike.

Na dostojen, toda resen način je povzročil, da se je odpovedal meksikanski tiran Huerta predsedništvu. Izgnal ga je iz dežele brez vojske. Potem je prišla dolga doba notranjih bojov, posamezne stranke so se borile neprestano. Wilson je končno pripoznal Carranza za vladarja Meksike, mu pomagal s svojim uplívom in storil za njega vse, da pomiri deželo. Toda divjakom je teško dajati dobrote, da bi čutili za to kako hvaležnost. Meksikanci so v tem oziru prav podobni Avstrijcem, ki se tukaj vsak dan najedo mesa, ki so bili tukaj gostoljubno sprejeti, pa se puntajo proti Ameriki in še vedne klečepazuje pred Avstrijo, katero bi morali kot tiransko državo sovražiti in delati za njen padec. Taki so tudi Meksikanci. Amerika je skazovala dobrote, namreč ameriška vlada. V zahvalo je dobila ponovne napade. Kdo bi ostal pri takem položaju miren? Wilson je ostal. Sklical je sicer vso ameriško armado k zastavam, toda vojske ni napovedal. Zavaroval je mejo proti nadaljnjim napadom, vojna nevarnost je minula, ker Wilson se je za vedel, da vojska ne more prinese blagoslova Ameriki.

To je ena stran Wilsona, to je en del njegovega značaja, katerega vsi spoštujemo. Nesebičen, trezen in premissljen, se Wilson bori edino za Ameriko, za pravi amerikanizem, za duh svobode, in pobija vsa načela, ki so temu nasprotna. In nikjer se ni načel amerikanizma, svobode in enakosti bolj kršilo kot pri Nemcih in Avstrijcih, in ravno zatogadel je Wilson te dežele, oziroma njih vlade najkružeje napadal in jih svaril. Dosegel je toliko, da sedaj Nemci prizanašajo vsaj otrokom in ženskam, da se je način boja nekoliko oblažil proti nedolžnim.

Wilson je pravičen. Izjavil se je v javnem govoru pred mirovno ligo, da je sveta dolžnost ameriške vlade skrbeti za to, da po vojski mali narodi ne bodo tlačeni, ampak da dobijo svobodo. In, bratje, to se tiče tudi nas Slovencev. Mi smo mal narod, tlačeni smo od Avstrije, in tu dvigne mogočen predsednik najmočnejše dežele sveta besedo in reče: Mali

narodi morajo imeti svobodo enako kot veliki. Ali ne prihajajo te besede iz najbolj plemenitega srca? Wilsonu bi bilo lahko vseeno, kaj se godi v Evropi, toda njegova ljubezen do svobode je toliko, da jo želi in privoščiti vsem zatiranim. In v tem je Wilson velik mož.

In ko bo enkrat krvavega klanja v Evropi konec, tedaj bo Evropa potrebovala močnega moža, posebno pri sklepanju miru. Pa ne samo močnega, ampak tudi pravičnega. Bližajo se predsedniške volitve v Ameriki. Wilson pe dokazal s svojim delom, da je zmožen voditi ogromne posle. In če je bil ob času najhujšega klanja trezen in premissljen, bo gotovo tudi trezen in premissljen tedaj, ko se bo sklepal mir. Kajti gotovo je, da bo Amerika imela jako važno besedo pri sklepanju miru, ker vse dežele se bodejo obračale na Zjediniteljne države za pomoč. In treba je, da bo tedaj predsedniške Woodrow Wilson. Mož, ki je s svojim delom pokazal tako silne zmožnosti, takom vojne, tak mož zasluži, da se poplača s tem, da je od naroda ponovno izvoljen na najvišje mesto, katero more narod podeliti svojemu sinu.

Pomnite, državljani, da brez Wilsona v predsedniškem uradu, bi vi nosili danes puške po strelnih jarkih. Pomnite, da brez Wilsona v uradu, bi se nahajala ta dežela v najhujši politični mešanici.

Edini nasprotnik, ki ga ima Wilson, so nahujskani nemško-ameriški državljani. Ti se dajo uplívati od nemške vlade, namesto da bi poslušali ameriško vlado. Toda odločen nastop Wilsona je potlačil to neameriško zaroto proti ameškemu predsedniku, sodnije so storile svoje, in nevarnosti, da bi nemški kajzer dikiral politiko Amerike, je odstranjena.

Narod pa bo pri prihodnjih volitvah izbral tega mojsterskega diplomata, tega nenadomestljivega vodnika, tega silnega Amerikanca ponovno za predsednika, ker narod je prepričan, da bo Wilson povrnil mir Evropi.

Slovenska šola sv. Vida.

Že večkrat smo hoteli povedati resnico o naši takozvani "slovenski šoli". V njej se vzgaja veliko število naše mladine, torej je skoraj naša dolžnost, da se tudi mi zanimamo zanjo, ako nam je pri srečanju narod.

Ker nekatere osebe iz osebnih koristi in častiljublnosti nazivljejo, vsakega, ki ne pošilja otrok v farno šolo za "narodne izdajce", hočemo to šolo malo analizirati, da vidimo, če niso izdajce ravno tiste osebe, ki agitirajo za to šolo. Kajti če nas gotove osebe napadajo, da smo "narodne izdajce" imamo tudi mi pravico osvetiti njih delo.

Zaenkrat bomo pozabili na to, da je šola farna in ustanovljena v prvi vrsti ne zato, da bi se v njej poučevala slovenščina ali da bi se otroci vzgajali v narodnem duhu, ampak le, da cerkev takoj iz mladih otrok naredi fanatične in zveste pristaje, ki bodo slepo sledili vsem zapovedim, ki pridejo iz Rima oziroma iz škofije, oziroma iz farozva. Pri današnji kritiki bomo gledali na šolo sv. Vida kot na vsako drugo šolo, ki je namenjena za izobrazbo otrok. Ali so učenci šole sv. Vida sposobni, da gredo ven v svet in imajo dovolj splošne praktične izobrazbe, da se bodo lahko kosali z ostalo ameriško mladino?

Kdor je količkaj govoril z našim mladim naraščajem, lahko vsakega otroka po govorici pozna, ako je hodil v šolo sv. Vida ali pa v javno šolo. Angleščina naših farnih šolarjev je nekaj groznega. In ako ne znajo angleško, jim vsaj njih matematika, lepissime in drugi predmeti ne bodo dosti pomagali. Najbolj se zavedajo te napake otroci sami, ki se skoro

bojijo izgovoriti kako besedo enako kot veliki. In fakt je, da večina otrok v višjih razredih ve, da je njih izobrazba pomanjkljiva in slišali smo na n svoja ušesa od učencev zadnjih dveh razredov, da se v šoli "ne naučijo nič". Otroci seveda radi pretiravajo, vendar pomeni to, da se naučijo le malo.

Kadar dorastejo, si niti ne upajo vprašati za boljše službe in se tudi ne znajo obnašati, da bi imponirali Amerikancem. Nekateri so bolj bistri, da te napake šole sami popravijo in se bolj olikajo.

Jako čuden pojav je tudi ta, da je pri šolarjih sv. Vida beseda "thank you" ali "hvala" skoro popolnoma neznama, ako jim kdo naredi kakšno uslugo. Ako kupiš od njih tikeet za razne šolske kolekte, pograbijo denar pa beže brez vsakega znaka hvaležnosti. Tega niso krivi otroci, niti njih starši, ampak šola. Otroci javnih šol se obnašajo za petdeset odstotkov boljše.

Kar se tiče slovenščine je še slabše kot je z angleščino. Saj nimajo niti ene učiteljice, da bi znala pravilno slovensko in se nalašč za to učila. Količko izšolanih otrok pa je, ki se še potem zanimajo za slovensko literaturo? Radi bi spoznali samo enega graduirance sedmega ali osmega razreda, ki nam bo govoril o naših pesnikih: Prešernu, Gregorčiču in Levstiku in o raznih pisateljih kot Stritarju, Jurčiču, Finžgarju in recimo še Cankarju?

Rezultat farne šole je ta, da otroci ne znajo pravilno niti angleško niti slovensko, torej ne miš ne tič. Boljše je, da se učijo v šoli samo enega jezika in tega pravilno, da jih ne bo sram iti v javnost in zastopati Slovence. Slovenščino se otroci doma naučijo, saj večina Slovencev govori še vedno slovensko med seboj.

Veliko rojakov, ki pošiljajo svoje otroke v farno šolo dobro ve, da je resnica, kar smo zgoraj napisali. Prisiljeni so pa poslati v farno šolo zato, da se naučijo krščanskega nauka. Ker so to stari običaji in tradicije, jih moramo upoštevati. Ako bi bilo dovolj pogumnih rojakov, bi lahko gospode prisilili, da poučujejo otroke krščanski nauk o počitnicah, ko otroci itak nimajo kaj dela. Na ta način bi otroci lahko med letom obiskovali javne šole, kjer se lahko bolj pomešajo med ameriški otroci in se naučijo ameriških šeg ter zanesejo dober vpliv tudi med svoje starše.

Kdo je izdajalec naroda, ali tisti, ki pošilja otroke v javno šolo, da bodo praktični Amerikanci in se žnali obnašati v javnosti ter prišli do boljšega kruha, ali so pa izdajalci naroda tisti, ki sicer skušajo vzgojiti fanatične, verne, cerkvi pokorne ljudi, na drugi strani jim dajo pa samo toliko posvetne vzgoje, da so dobri za plavžje in za v živarne, kjer naj potijo krvavi pot, kot ga morajo potiti njih očetje, ki so tudi bili vzgojeni od sličnih učiteljev v klerikalni Avstriji in še posebno v najbolj klerikalni deželi Avstrije, to je na Kranjskem?

Razsodnemu občinstvu prepuščam odgovor.

Te vrstice so pisane za odgovor na nesramen napad kaplana Berka na vse one slovenske stariše, ki pošiljajo svoje otroke v javne šole. Vsi taki stariši, ki ne pošiljajo otrok k sv. Vidu v šolo, pravi kaplan Berk, so izdajalci naroda. Ker kaplan Berk se ni dolgo v Ameriki in ne pozna postav, ga moramo zopet podučiti in mu povedati, da bo prišel v hudo naskrižje s šolsko oblastjo države Ohio, če bo poval po časopisih stariše, ki pošiljajo svoje otroke v javne šole, za izdajalce. Ameriške javne šole so prve na svetu, najboljše, najbolj svobodne, in farne šole se z njimi niti primerjati ne da. Opozorili pa smo tudi državno šolsko oblast na to nečedno postopanje kaplana Berka, da bo vedel za prihodnji psovati zavedne slovenske stariše z iz-

dajalci. Mi mislimo, da se morajo državne postavbe bolj upoštevati kot pa postavbe kaplana Berka. Mi plačujemo davke, kaplan Berk jih ne, in s temi davki se vzdržujejo šole, javne ljudske državne šole, in mislimo, da zato se ne bomo dajali psovati za izdajalce, če otroke pošiljamo v najboljše šole na svetu — v ameriške javne šole. Ako dobi torej kaplan Berk od šolskega odbora oster ukor, naj sam sebi pripriše.

Ne dajte podpor, ne pošiljajte denarja v stari kraj.

Vsak dolar, katerega darujete za stari kraj ali katerega pošljete za časa vojske v stari kraj, podaljša vojsko in pomaga do izdelka novih krogelj.

Avstrija je doma "vredila" vse. Moške je pobrala, pobrala je živino in ženske. Ko je bilo končano delo doma, se je obrnila na tuje, pred vsem seveda v Ameriko, odkoder se je pritočil marsikateri dolar. In vredila je tudi med nami jako spretno, skoro vso javnost sebi v prid.

Pred vsem so seveda slovenski listi. Za časa vojske smo dobili celo nekatere nove. In Slovensko časopisje v Ameriki je ubralo čudna pota. V prvi vrsti imamo liste, kateri so za Avstrijo in njeno vlado brez ozira na to, kaj dela Avstrija v starem kraju z našim ljudstvom. Potem imamo liste, ki so nevtralni, prav kot bi ne bilo nič. In potem pridejo listi, kateri so proti avstrijski vladi. Teh je pa najmanj.

Seveda, Avstrija ni dosti za nas. Če bi nas bila doma tako poznala, kot pozna na tujem naše dolarčke, bi ne bilo dosti Slovencev v Ameriki.

Avstrija se zdaj potom svojih listov obrača do ljudstva. Ne prosi za krogelje, ker se boji, da bi ne dobila dosti. Ona prosi za tiste, kateri trpe radi nje. To so sirote, izselniki, pohabljeni vojaki in drugi. Ona ne pove, da je sama kriva vsega gorja ampak mlo kaže na siromake, češ, taksi so, potrebni so, pomagajte.

In ljudje, ki ne premislijo, pravijo: za naše reveže moramo darovati nekaj. In darujejo. Seveda, pohabljeni vojaki so veliki reveži, ampak naj skrbi tisti zanj, ki jih je pohabil. In slovenske sirote so gotovo v pomanjkanju, ampak naj skrbi tisti zanje, ki jim je vzrok tega.

Pomanjkanje pa ni samo med nekaterimi, ampak med vsemi. Vsak je danes revež v stari domovini. In vsak potrebuje. Saj so vsakemu vse vzeli, kar je imel. Materam sinove in može, otrokom očete, domačiji živino in žita. Vse je šlo. Vse trpi. Moški, ženske, otroci, polja, domovja, vsa dežela, ves narod trpi.

In tisti, ki je povzročil vse gorje, ki je pobil in pohabil na tisoče naših sinov, kaže hinavsko v javnosti: poglejte jih, reveži so, pomagajte jim. Pomagajte pred vsem pohabljenim vojakom, pomagajte, zapuščenim materam in nedolžnim otrokom, pomagajte tistim, kateri so morali zapustiti domovja in iskati pribežališče na tujem.

Gotovo, ti so vsj podpore in pomoči potrebni in vredni. Ampak čegava dolžnost je, da jih podpi-

Dalje na tretji strani.

Domačija v Baldwin County.

Lep kraj za slovenske farmerje

Elberta, Baldwin County, leži v južno izhodnem voglu države Alabama. Lega tega okraja je precej na visoki ravnini, tako da je vedno v varnosti pred povodnjjo. Zemlja je rodovita in pošteno prevečana z ilovico ležeča na gosto debeli ilovici ter je popolnoma lahka za obdelovanje. Pitna voda je takaj mehka, čista in zdrava. Trgi so blizu te zemlje. Cerkev, šole, prodajalne, mlekarne, telefon, in farmerske organizacije, dobro družabno življenje, vse to je tukaj. Od tukaj se lahko pošljejo vsi pridelki kakor: kornuzo, oves, seno, bombaž, sladki krompir, sladkorni trs, vaskovrstno sadje, in vrtno pridelke, živino in prašiče, kakor tudi perutnino, po železnici ali po vodi s ladje, v severne kraje, ali jih lahko peljete z vozom v mesto Pensacola, ktero ima 80,000 prebivalcev, to lahko storite v enem dnevu. Tukaj raste vse, kar potrebujete. Tukaj je hladno poletu, postni je pa gorko. Le nekoliko akrov je dovolj za vzdrževanje ene družine. — 40 akrov vam donesa pa še blagostanje s pridelki, kateri se lahko računajo od \$75 do \$250 na akter. Na tej zemlji zrastejo tiskratni pridelki v enem letu.

Jaz vam pošljem zastoj vsa nadaljša pojasnila, ter vam odgovorim na vsako vaše vprašanje.

Math. Cesar

Office: 912 Hartford Bldg. Stanovanje: 1900 W. 22. St., Chicago, Ill.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam

POSEBNO! Varnostni bondi za društvene urednike po 25c od \$100.00 na leto. — Javni notar. — Pojasnila in navetli zastoj.

AUGUST HAFFNER,

1203 Norwood Road

Slovenska Društva

po vseh Zjediniteljnih državah imajo za geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj moderno opremljena izmed vseh slovenskih tiskarn v Ameriki. Pišite za cene vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam drugam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA

PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA

6119 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.

NA ZNANJE POŠILJATELJEM DENARJA V STARO DOMOVINO!

Vsled negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljateve do preklica le pod pogojem, da se vsled vojne izplačajo mogoče s zamudo.

Denar ne bo v nobenem slučaju izgubljen, ampak nastati zamorejo le zamude

Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo za nespljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne, in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja

K: 100 - \$14.00 K: 1000 - \$139.00

Tvrdba Frank Sakser,

82 CORTLANDT ST., NEW YORK, N. Y.

POT ZA RAZPOTJEM.

Roman.

Spisal dr. Ivo Sorli.

"To je mogoče; jaz pa mislim, da sva dva proti nemu dovolj. Midva vsaj si zaupava toliko; če drugi nama ne, se utegnejo kmalu prepričati, da se motijo."

Orel se je mrzlo obrnil od njega in zagledal prihajati tudi že Zebriča.

Shod se je pričel in dvignil se je prvi sklicatelj sam.

Govoril je izpočetka splošno o pomenu in vrednosti izobrazbe, potem pa se je naenkrat obrnil proti župniku in mu očital, kako vedoma tišči ljudstvo v neumnosti, da lahko ribari v kalni vodi.

Komaj je prenehal, že se je oglašil za besedo Pasar. Porabil je to Zebričovo očitiranje ter opozarjal ljudi na to, kako kruto jih je žalil Zebrič, ker jim je očital neumnost.

V množici je zasumelo in preteči klici so se dvigali proti Zebriču. Razburjenje je še rastle sprico njegovih ugovorov, in že je bilo na tem, da bi bilo treba shod razpustiti, ko je vstal Orel.

"Pred vsem se moram potegniti za gospoda župana Zebriča", je rekel mirno. "S tem, da mi je očital, kakor bi vas držal v neumnosti, je hotel zadeti samo mene. Za vas to, kar je rekel, nazadnje ni prav nič žaljivo, zakaj kar se zdi gospodu Zebriču neumno, še ni treba, da je res neumno. Če pravi, da smo neumni zato, ker smo živeli doslej v lepem miru, v ljubezni in zadovoljnosti, pravimo mi, da ne maramo modrosti, ki nam prinese zdražbe, sovraštvo zavisti in nezadovoljnost. Tudi na to se mi ne vidi potrebno odgovarjati, ko mi očita ta gospod, da izkoriščam vašo nevednost. Moje življenje tu gori leži razgrnjeno pred vami in komur sem storil krivico, da celo oni, ki mu nisem storil toliko dobrega, kolikor sem le mogel, naj vstane in me obdoli tu vprico vsega zhora. Samo na eno je treba, da odgovorimo vsi skupaj gospodu županu iz Sentjanža: Ako pridemo volit, prav gotovo ne bomo volili njegga, in zato naj bo rajši vesel, ako se odločimo, da ostanemo doma. S tem mislim, smo se pogovorili o vsem. Najbolje bo, ako gremo vsak na svoj dom."

Pokril se je in se obrnil proti izhodu. In vse ljudstvo se je obrnilo za njim, in odhitelo pod mlo nebo, kakor je bilo vajeno toliko let hoditi za njim iz cerkve...

Samo Ribnik je še ostal na dvorišču ob svojem kolegu iz trga, ki je strmel še vedno presenečen za odhajajočo množico.

"Ali to je nevrjetno!" je slednjič vzkliknil Pasar. "Tako je postalo torej vse skupaj bedasta šala. Jaz pa sem hotel ljudi pozvati, naj pridejo pač gotovo na volitev. Rabimo zadnjega moža, ker boj bo ljut! Danes štirinajst dni sklicem jaz nov shod!" je odločil strastno. "In ti mi moraš pomagati!" se je obrnil k Ribniku.

"Pojdiva k meni, da se pomeniva", je rekel Ribnik zamišljen.

"Ne, hvala, danes res nimam ne časa, ne volje več; pridi rajši ti jutri ali pojutrišnjem dol in zglesi se takoj pri meni. Potrebno je itak, da je tudi dekan zraven."

"Pridi torej gotovo in vedi, da te pričakujemo!" je pripomnil še enkrat zapovedujoče. In kakor niti ne bi dvomil, da se bo Ribnik pokoril, se je obrnil proti izhodu in hotel že oditi. Toda ustavil se je še enkrat in rekel počasi:

"Sploh je treba, da prideš večkrat dol in se pokažeš tudi nam. Dekan se zelo čudi, da si bil že samo enkrat pri njem... Vsaj enkrat na teden da te je pričakoval..."

Pasar je odšel, in Ribnik se je počasi odpravil domov.

Bil je tudi sam presenečen do skrajnosti, ker se je kopal shod tako, in občutil je proti župniku mračno nejevoljo. Njegovo ravnanje se mu je zdelo vendarle preveč samozavestno. Danes je sicer še odpejal svoje ljudi ter s tem ošabno pokazal vso svojo moč, toda tako je razžalil pred vsem Pasarja, ki mu je zdaj napovedal odločen boj, dočim bi bil drugače, ako bi bil pustil, da se je izvršilo vse naravno in samo od sebe, našel oni priliko pozvati ljudstvo na volitve. Orel pa bi bil storil lahko poznejše itak, kar bi bil hotel. Tako pa pride Pasar zopet in Bog ve, ali se župniku posreči tudi tedaj kar zapovedati, naj gredo njegovi farani za njim...

A prvo mu je bilo to, da se bo moral zdaj tudi on odločiti ali za župnika in se zameriti za vselej onim, ki imajo v rokah njegovo usodo, ali pa se spreti z župnikom, s katerim je vendar prisiljen živeti tu gori... In strepetal je že zdaj, ko je videl stati tega neizprosnega, trdega moža pred seboj in ga meriti z onimi trdimi neizprosnimi očmi...

"On lahko; on je že župnik in ne misli nikdar nikamor več od tod, od koder ga ne more premkniti nihče, na svetu... — meni pa ni tako!..." je vzdihnil in skoraj bi mu bile privrele solze v oči.

"Nikakih obzirov nima z menoj; jaz jih tudi ne bom imel z njim!..."

Otroška upornost se ga je polastila in vrgel se je z jokavimi čustvi v svoj naslanjač.

"Dovolj sem že osamel in zapuščen na tem svetu in nikogar nimam, ki bi čutil z menoj; zdaj me bodo pa še preganjali, ali eden ali drugi..." Nervozno je scepetal z nogami po tleh.

Sedel je dolgo nepremično tako in strmel predse... Somrak je bil napolnil že vse kote njegove sobice, in kar naenkrat se je dvignil iz mraka pred njim zopet oni blede, sladki obraz, in so se uprle one udane, žalostne oči vanj...

Strepetal je vnovič in že je hotel vstati in zbežati kam vun kakor je zbežal vselej, kadar se mu je približala izkušnjava, toda zamahnil je zaničljivo predse in ostal.

"Saj nisem norec! Kaj pa sem imel doslej za to, da se trapiš? Ona mi hoče vsaj dobro in bi me potolažila, če bi bil zdaj pri njej — vsi ti ljudje pa mislijo le nase in svoje zmage... Kaj briga mene, ali zvolijo Petra ali Pavla!"

In pustil je mirno, da se je razlegla sladka moč onega obara čez njegovo srce, in da so se potopile one bajne oči v globčino njegove nežno drhteče duše.

"Saj je vse tako čisto in lepo, kakor pride misel nanjo v moje prsi, kakor bi posijala mesečina čez tiho pokrajino — čemu bi se branil in se je bal!"

In zopet je zaslíhal njene besede, kakor da stoji pred njim. "Samo to vas rotim, da pride-te še včasih in me pogledjte z usmiljenim očesom, ker sem tako brezkončno nesrečna..."

"Da, pridem!" je zamrmral strastno. "Če so res tako močni, da hodijo lahko brez opore po svetu, da jih drži pokonci samo ta njih filozofija, s katero so natlačeni, naj bodo! Midva, revica, pa ne spada med te srečne ljudi, in laže nama bo živeti, če nasloniva svoji sri drug k drugemu..."

Zazdelo se mu je, da jo zdaj razume naenkrat. Stric je vendarle tako hladen človek, če ga pogleda natanko... Hladen, miren in predvsem tako močan; in zato trd z vsemi, ki so šibki... Sam držeč trdo vajeti

življenja v svojih rokah in se-deč mirno na svojem vzvišene-m sedežu, gleda prezrljivo in brez usmiljenja na one nav-zdol, ki jih vlečejo razdivjani vranci čez plan in ki jim odleta okrvavljena glava od trdih tal... K večjemu, da se je dotek-nilo usmiljenje enkrat, dvakrat njegovega srca, in da je usta-vil potem in rekel zapovedujo-če: "Sedi k meni!" — a če se ni mogla dvigniti takoj, ni čakal; pogнал je zopet in odšel odšel svojo pot.

Ni čudo, da sta si prijatelja on in Orel... Same moči išče-jo taki ljudje in če, se najdejo, si stisnejo trdo svoje trde roki in si odpuščajo samo zaradi te moči drug drugemu vse dru-go.

"Toda ali sem jaz slabot-než?" se je vprašal naenkrat začuden samega sebe in pomi-slil.

Sel je počasi preko vsega svojega življenja in iskal tren-utkov, ki so zahtevali od nje-ga, da je prijel za veslo svoje-ga čolnička; in kjer se je mogel izkazati sama sama sebi nje-gova moč.

Toda malo je bilo takih tren-utkov... Vse je bilo poteklo doslej tako gladko in samo od sebe, da ni našel skoraj ničesar kar bi mu bilo v odgovor na njegovo vprašanje te ure. Mor-da edino takrat, ko si je izbral poklic... Pravezprav pa ga prej-niti izpiral ni; že od nekdaj je bil namenjen za univerzo, in stric je poskrbel vse, da ni bilo treba nikake borbe. Šele tedaj ko se mu je zagnusil svet, je bil toliko krepak, da se mu je odpovedal.

"Toda ali je to kazalo, da sem bil krepak?" je zadvomil. "Ali nisem bil samo strahope-ten, ko me je lahko oplašilo že prvo grenko spoznanje? Ali ni bil ves ta pogum samo žalosten pogum samomorilca, ki je pa vendar večji, ker je dovolj sr-čen, da res pahne življenje od sebe, nikar da bi v pravem po-menu besede samo zbežal in se skril pred njim?..."

"Eh, kaj bi si lagal!" je sik-nil zaničljivo in vstal. "Uboga, klavrna senca sem, ki se igra veter z njo in jo meče po polja-ni tja in sem ter jo razvlačuje

in stvarja smešne karikature iz nje, dočim se hrast jedva zamaja in se samo zmagonosno zasmeje, zasumi!... To je hrast in to je senca; in to so možje, kakor Orel in moj stric in to smo mi, kar nas mrgoli pod njih nogami... Kaj bi se člo-vek sleparil; in bi si senca do-mišljala, da je debla!... Toliko časa smo, dokler je solnce na nebu; če pridejo pa oblaki in noč, ugašane še ta naša psevd-oeksistenca..."

"Toda to je vseeno," je za-

mrmral trmasto. "Mi nismo krivi, da je tako! Če že nima-mo moči, da bi rastle proti ne-zasmeje, zasumi!... To je hrast in to je senca; in to so možje, kakor Orel in moj stric in to smo mi, kar nas mrgoli pod njih nogami... Kaj bi se člo-vek sleparil; in bi si senca do-mišljala, da je debla!... Toliko časa smo, dokler je solnce na nebu; če pridejo pa oblaki in noč, ugašane še ta naša psevd-oeksistenca..."

XIV.
In drugi dan se je odpravil ob navadni uri v Sentjanž. Naznanil je župniku, ki ga je

našel na vrtu, da mora iti radi nujnega opravka v dolino.
"Če imate nujen opravek, ga morate seveda tudi nujno opravi-ti", je rekel Orel sarkastično in stopal dalje po stezici med gredami.
Ribnik je skomizgnil in od-šel. Zapazil je z neko zadovolj-nostjo, da mu je v resnici tudi že precej eno, ali mu župnik vrjame ali ne.

(Dalje prihodnjič.)

Novi model strojepis

OLIVER
The Standard Visible Writer

KUPITE GA SEDAJ!

Da triumf strojepisa je tu.

Pravkar je izšel — prišel je leta prej, predno so eksperti to pričakovali. Izdelovalci so se trudili leta in leta, da naredijo ta strojepis. In Oliver je zopet zmagal kot je zmagal tedaj, ko je prišel prvi Oliver strojepis na trg. Nobenega strojepisa ni na svetu kot Oliver št. 9. Pritisk gumbov na stroj je tako lahak, da mačka s tačicami lahko pregiba gumbe.

POZOR!

Vse novosti, ki jih dobite pri Oliver strojepisu so kontrolirane od Oliverja. Celo naš prejšnji model, kakor so bili glavni v letih ču-sih, čisto imel dvojnega pritiska za spremem-bo črk.
Vsa kontrola 84 črk in znakov je v malem prstu desne in leve roke. In vse to črke in znake pišete z 24 gumbi, najmanj kar jih je sploh na kakem strojepisu.
Pisat vseh strojev lahko nemudoma piše-jo tudi na Oliver in sicer hitro in lahko.

SVARILO.

Ta briljantni novi Oliver strojepis se prodaja po starih cenah. Ne velja nič več kot drugi modeli, ki so danes že starinski.
In dočim so nove iznajdbe pri tem stroje-pisu dragocene, pa smo olajšali konstrukcijo, kljub temu, da smo s tem sami zvišali sebi stroške.
Sklenite takoj, da dobite ta strojepis, pred-no potrošite kak dolar za drug stroj. Če imate kak drug strojepis, bodele gotovo radovedni, kako se dela s tem strojepisom.

17 CENTOV NA DAN.

Pomnite, da popolnoma novi št. 9. Oliver strojepis je največje vrednosti v strojepisu. Ima vse naše posebne najdbe, vidno pisavo, avtomatičen predelovalec, dvojno spremembo za črke, trak, ki ki piše lahko v dveh barvah in vse druge iznajdbe.

Kljub temu smo se odločili, da prodamo ta stroj vsakomur za 17 centov na dan. Vsak, ki ljubi stroj, popolnoma lahko dobi ta strojepis, najboljšega sestava na svetu. Dvojna vrsta pismenk, kakor želite.

DANES PIŠITE ZA PODROBNA POJASNILA

in bodite eden izmed prvih, ki se seznanijo s tem krasnim strojem. (Prepričajte se, zakaj skoro vsakdo najraje ima Oliver. Pošljite nam dopisnico. Nič se vam ni treba zavezati. Nam je v največje veselje, da vam razložimo, kako se Oliver rabi.

THE OLIVER TYPEWRITER CO. 946 Prospect Ave., Cleveland, Ohio

Vi lahko dobite Oliver v najem za 3 mesece za \$4.00.

SODNIJSKO ODOBRENO

Navodilo, kako se po-stane ameriški držav-ljan. Ustava, progla-sitev svobode in po-stave ameriške repu-blike.

AMERIŠKI
DRŽAVLJAN
USTAVA IN
POSTAVE

Vsa vprašanja in od-govori za one, ki hočejo postati držav-ljani. To knjizico je odobrila sodnja Zjed.držav.

Cena 25c

TISKALA IN ZALOŽILA
"CLEVELANDSKA AMERIKA"
6119 ST. CLAIR AVENUE,
CLEVELAND, OHIO

Dobit se edino pri

Clevelandska Amerika

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI. SL. UNJSKA TISKARNA.

6119 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO

SLOVENSKA GOSTILNA

kjer dobite fino pi-jačo, dobro postre-žbo. Prodajamo kigarje in likerje tudi za domačo po-trebo na steklenice in galone.

Cene zmerno! Dobra zaloga!

JOSIP KALAN,
6101 ST. CLAIR AVE.

Vaš doktor ve

in vam pove, da če ni njegov recept natan-čno narejen in od naših zdravil, da vas ne more oskrbeti.
Vsi zdravniški recepti morajo priti v našo lekarno, kjer bodo izdelani natančno po želji zdravnika. Imamo tudi popolno zala-gu gumijevih predmetov, toaletnih potreb-ščin, dišav, cigar in sladkorje.

Guenthers Sloven. Lekarna,
Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

Naprodaj je precej dobrega le-sa, uporabnega za gradnjo. Dobi se poceni. Vprašajte pri Frances Lausche, 6121 St. Clair ave. (79)

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK,

Dr. A. A. Kalbfleisch,

6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvat-sko. Točna postrežba. Časo-piši na razplogo. Ženske strelnice. Edini zobozdravnis-ki urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.

Uradne ure:
Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 6:00 do 8:00 svečer

Telefon urada:
East 408 J.

Telefon stanovanja:
Eddy 1856 M.

FINO VINO

vedno dobite pri Josip Kozelu. Belo niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino zna-no. Po stari navadi Josip Kozely, 4734 Hamilton ave

A. M. KOLAR,
Slovenska gostilna.

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovincem v oblen obisk. Točna postre-žba. Vedno sveže pijače.

National Drug Store
Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdeluje-mo zdravniške predpise. V za-logi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)